Maandag 14 September 1942 — DAGBLAD — 59ste Jaargang, No. 3701

AMIGOE DI CURACAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm. Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Honderdste aanval op Bremen.

Hedenmorgen bombardementen op Duitsland voortgezet.
Bucaresti en Ploesti door Russen bestookt.
Toestand Stalingrad critiek.
Russische commando-aanval in het hoge Noorden.
BRITSE LANDINGSPOGING BIJ TOBRUK?

„TWEE JAAR GELEDEN".

September 1940.

14. Het Congres van de Verenigde Staten neemt aan en zendt naar President Roosevelt de Burke-Wadsworth Verplichte Militaire Dienstwet, waarbij naar schatting 16.500.000 mannen tussen de 21 en 35 jaar in aanmerking komen voor militaire dienst.

De Italianen veroveren onder leiding van Maarschalk Rodolfo Graziani de plaatsen Solum en Musaid.

Weder valt een bom in de tuin van het Buckingham Paleis. Een tijdbom bij de St. Pauls Cathedraal werd bijtijds verwijderd.

Veldmaarschalk Generaal Walther von Brauchitsch, opperbevelhebber van de Duitse strijdkrachten, inspecteert de Duitse troepen in Noord Frankrijk.

15. Londen wordt op hevige wijze weder aangevallen. Talrijke Zondagswandelaars zien hoe talrijke Nazievliegtuigen in vlammen naar beneden worden gehaald. De hulpdiensten zijn overal druk bezig met het blussen der branden en het verzorgen der gewonden. Buckingham Paleis wordt nogmaals geraakt. Volgens Britse opgave worden er die dag 175 Duitse vliegtuigen vernietigd van de 400, die aanvielen. De Britten zelf verloren 30 vliegtuigen.

De Engelsen vallen gedurende een dag en een nacht de haven van Antwerpen aan.

Medegedeeld wordt door de Duitsers, dat zij sedert 7 Mei 2.200 ton bommen op Londen gegooid hebben.

In Sovjet Rusland worden alle jonge mannen van 19 en 20 jaar opgeroepen voor militaire dienst.

Berlijn meldt, dat maarschalk Goering gedurende de nacht boven Londen was om de verwoestingen te zien.

16. Londen wordt aangevallen. Gedurende de laatste week worden 15.000 van de meer dan 1.000.000 gebouwen in Londen beschadigd.

Iedere nacht opnieuw vallen de Britse vliegers de steden aan op de Franse kust.

De Belgische Regering in ballingschap verlaat Vichy. Premier Hubert Pierlot en de Minister van Buitenlandse Zaken Paul Henry Spaak roepen het cabinet voor de laatste keer bijeen en ontslaan alle leden der Regering van hun eed.

De Belgische Regering in Vichy zorgde o.a. voor de terugkeer van ongeveer 200.000 Belgische vluchtelingen naar België.

17. Een Brits vluchtelingenschip „City of Benares", dat kinderen uit Londen en de voorsteden naar Canada zou brengen, wordt getorpedeerd. Vele slachtoffers vallen hierbij te betreuren.

De Republiek van San Marino verklaart Engeland de oorlog en eindigt tegelijkertijd zijn oorlog met Duitsland, die in 1915 begonnen was.

18. Londen, Liverpool en Glasgow worden zwaar gebombardeerd. Talrijke gebouwen en havenwerken worden verwoest.

Ook de Britten vallen aan op de Belgische, Nederlandse en Franse kusten. Britse vliegers leggen mijnen langs de kusten van Noorwegen tot aan de Golf van Biscaye.

19. Op het Staatsdepartement te Washington vergaderen Secretaris Hull, de Britse ambassadeur en de Australische gezant ter bespreking van de samenvoeging der lucht- en marinebases ter gezamenlijke verdediging.

Voor de 13e achtereenvolgende maal wordt Londen aangevallen. Beschadigd worden het Britse museum, het Tempelhof enz.

De Britten vallen Havre en andere mogelijke invasiehavens aan.

In Egypte beschieten Britse schepen Sidi Barrani, waar de Italianen trachten zich vast te nestelen.

20. Brigadier Generaal George Strong van het Noordamerikaanse leger keert te New York terug na in Londen de voortgang van de oorlog gadegeslagen te hebben. Officieel deelt hij mede: „Er is toch niet zulk een ernstige militaire schade toegebracht door de bombardementen. Veel eigendom is verwoest. Het treinverkeer ondervindt veel moeilijkheden en natuurlijk veroorzaken de luchtaanvallen groot ongemak. De dokken van het Oosteinde zijn ernstig gebombardeerd en er zijn daar zware branden geweest. De havenwerkzaamheden zijn dan ook aanzienlijk verminderd."

AANVALLEN OP DUITSLAND.

Een officiële verklaring van het Britse Ministerie van Luchtvaart zeide:

„In de afgelopen nacht ging een zeer grote strijdmacht van onze bommenwerpers naar Noordwestelijk Duitsland. Bremen was hun voornaamste doel en werd hevig gebombardeerd. 19 Bommenwerpers worden vermist" (Londen, (AP) 14.9).

Britse en Russische bommenwerpers bestookten Duitsland in de afgelopen nacht van twee zijden en Oost-Hongarije werd opnieuw verschrikt hoewel de berichten van de as zeiden, dat geen Hongaars gebied werd aangevallen.

Berlijn deelde mede, dat 13 vliegtuigen werden neergeschoten in het Noord-Westen van Duitsland en dat de aanval „materiële schade en vernieling aan gebouwen veroorzaakte, vooral in de woonwijken."

Het was de eerste aanval van de Royal Airforce op Duitsland sedert Donderdagnacht toen Düsseldorf werd bestookt door een grote strijdmacht. De radio van Berlijn onthulde ook, dat Russische bommenwerpers zich boven het Oosten van Duitsland bevonden, doch slechts lichte schade op afzonderlijke punten veroorzaakten.

De radio's van Berlijn en Vichy meldden, dat Budapest en andere punten in het Oosten van Hongarije luchtalarms hadden. Men beweerde echter, dat geen vijandelijke vliegtuigen de grens waren overgestoken. Het radiostation te Bratislava in Tsjechoslowakije en ook die van Roemenië verdwenen uit de aether.

Er was in de afgelopen nacht geen Duitse activiteit boven Groot Britannië, doch onthuld werd, dat de nazies een nieuw soort substratosfeer-bommenwerper met biezonder krachtige Dieselmotoren gebruiken in daglichtaanvallen op Groot Britannië (Londen, (AP) 14.9).

AANVALLEN OP DUITSLAND VOORTGEZET.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart deelde mede, dat bommenwerpers van de Royal Airforce, die afzonderlijk vlogen, hedenmorgen sloegen naar objecten in het Noord-Westen van Duitsland in het spoor van de hevige aanval van de afgelopen nacht op Bremen. Tevens werd bekend gemaakt, dat vliegtuigen van het gevechtscommando in de nacht patrouille-vluchten over Noord-Frankrijk maakten (Londen, (AP) 14.9).

DE RAF VIEL NIET AAN.

Men neemt aan, dat de Royal Airforce Duitsland gedurende de nacht niet heeft aangevallen vanwege het slechte weer boven het vasteland (Londen, (AP) 13.9).

GEEN SPECULATIES OMTRENT DE OPERATIES.

De officiële verlangens werden bekend, dat de speculaties van de dagblad-correspondenten over de operaties bij het vormen van een tweede front uiterst gereserveerd zullen zijn, terwijl de Verenigde Landen voorbereidingen treffen voor een uiteindelijke aanval op Hitlers Europa.

Er werd niet verboden, dat over een tweede front zou worden gesproken, doch hoge gezaghebbende bronnen drongen erop aan, dat men niet zou pogen de toekomstige militaire operaties te voorspellen. Iets, dat meer is dan de meest algemene verklaringen, zou kunnen dienen als een leidraad voor de inlichtingendienst van de nazies (Londen, (AP) 12.9).

DUITSE STRATOSFEER-BOMMENWERPERS.

13 km. hoog.

Noland Norgaard seint uit Londen: Luchtvaartkringen onthulden, dat Duitse stratosfeer-bommenwerpers, welke zijn uitgerust met speciale Dieselmotoren, zijn gebruikt bij enkele daglichtaanvallen van de laatste tijd op Groot Britannië. De eerste stratosfeer-bombardementen op Groot Britannië hadden plaats van hoogten van bijna 12 km. door veranderde JU86 vliegtuigen met proefondervindelijke druk-kajuiten.

Dit vliegtuig is het derde nieuwe wapen in het luchtarsenaal van de nazies voor daglichtaanvallen op de krachtig verdedigde Britse havens en steden. Andere zijn de viermotorige Heinkel 177, welke 8 ton aan bommen vervoert — gelijk de grootste toestellen van Groot Britannië — en de bommendragende Fockewulf 190, welks speciale taak is om over objecten aan de kust te vliegen op geringe hoogte en snel weg te schieten voordat de Spitfires hen kunnen bereiken.

De enige vroegere stratosfeer-bombardementen werden het vorig jaar gedaan door speciaal uitgeruste Vliegende Forten, welke door de Royal Airforce werden gebruikt.

De onthulling kwam kort, nadat een zegsman van de Luftwaffe door de radio had gedreigd met nieuwe zware bommenwerpers, die Groot Britannië op een ongekende wijze zouden teisteren. Tegelijkertijd begonnen enkele van Groot Britannië's luchtvaartcritici eraan te twijfelen of het bombarderen van Duitsland een beslissende factor in de oorlog zou zijn. De luchtvaartcorrespondent van de „Sundays Observer" veronderstelde, dat de „betoverende uitspraken van het Ministerie van Luchtvaart meer zouden zijn bedoeld om den vijand vrees aan te jagen dan als een ware aanduiding van onze politiek." Hij verklaarde, dat de Geallieerden moeten trachten de Luftwaffe te vernietigen. Hieraan voegde hij toe: „Om dat te doen moeten wij haar in de slag betrekken. Vluchten doen dit niet, doch een gecombineerde operatie moet en doet het wel, gelijk Dieppe heeft aangetoond" (Londen, (AP) 13.9).

JOEGOSLAVIË.

Verantwoordelijke kringen van de Joegoslavische Regering brachten hun vrees tot uitdrukking, dat berichten van Duitse oorsprong omtrent een revolutionnaire uitbarsting in „Bulgaars Macedonië" een nieuwe golf van terreur van de as zou aankondigen tegen de burgerbevolking van het deel van Joegoslavië, dat door de Bulgaren bezet is. De zegsman beschouwde de berichten uit Stockholm met grote argwaan en wees erop, dat een ernstige afvalligheid onder de Bulgaren zelf nog door niets te kennen wordt gegeven.

Volgens berichten, die Londen bereiken, werden 16 Italianen en 11 Ustasji's te Trebinje nabij Ragusa in bezet Joegoslavië gedood in een nieuwe serie van guerilla-aanvallen. Buiten Mostar nabij Serajewo hebben andere partijgenoten een vracht- en goederentrein doen ontsporen. Te Vinodol Cirkvenia werden 3 Italiaanse soldaten door guerilla's doodgeschoten (Londen, (AP) 14.9).

De mening werd geopperd, dat Hitler enkele delen van Joegoslavië, welke thans onder Bulgaars toezicht staan, aan Italië wenst over te dragen. Op hun beurt zouden de Duitsers dan de Croatische gebieden bezetten, waar de Italianen er klaarblijkelijk niet in geslaagd zijn de patriottische strijdkrachten te onderwerpen. Berichten, die de laatste tijd zowel van de zijde der as als van neutrale zijde kwamen, toonden aan, dat Croatische guerilla's erin geslaagd zijn het spoorwegverkeer vrijwel tot stilstand te brengen. Ook zouden zij de pogingen van de as hinderen om de gehele oogst binnen te halen (Ankara, (AP) 14.9).

DUIKBOOT IN DE BAAI VAN BARBADOS.

Een duikboot van de as drong de Carisle-baai in de afgelopen nacht binnen en schoot 5 torpedo's af op schepen in de baai in de eerste aanval van de oorlog op het eiland Barbados. De kustbatterijen antwoordden, doch de duikboot bleef in de baai van 16.45 tot 17.10 uur, terwijl zij om de 5 minuten torpedo's afvuurde. Een verklaring, welke werd uitgegeven door een officier van de Inlichtingendienst, zeide, dat geen persoonlijke ongevallen te betreuren waren. Geen melding werd gemaakt van de schade (Bridgetown, (AP) 13.9).

WENDELL WILLKIE IN BAGDAD.

Wendell Willkie, President Roosevelts vrijwillige boodschapper van de eenheid in de Verenigde Staten, arriveerde in de hoofdstad van Irak na Egypte, Palestina en Turkije te hebben bezocht. Willkie is op een vlucht, welke hem ook naar Rusland en China zal brengen (Bagdad, (AP) 12.9).

LUCHTALARM IN HONGARIJE.

Het DNB deelde mede, dat vijandelijke vliegtuigen in de afgelopen nacht [Zondag—Maandag] een kort luchtalarm in het Oosten van Hongarije hebben veroorzaakt. Geen aanvallen op Hongaars gebied worden echter gemeld (Berlijn, (AP) 14.9).

Het nieuws van vandaag.

Twee nachten rustte de Raf na de aanval op Düsseldorf. Toen sloeg zij in de afgelopen nacht weer naar Duitsland. Het was een zeer hevige aanval, waarvan vooral Bremen de kracht voelde. Wat nog overeind stond, werd bestookt om deze belangrijke havenstad van Duitsland, die reeds 99 maal werd aangevallen toch maar onbruikbaar te maken (blz. 1).

Hedenmorgen vroeg zetten alleenvliegende bommenwerpers de aanval op het Noord-Westen van Duitsland voort in het spoor van de nachtelijke bestoking. Van de Britse operaties keerden 19 vliegtuigen niet terug.

Hongarije en Roemenië hadden luchtalarm, doch de aanval kwam ditmaal op Bucaresti, de Roemeense hoofdstad. Ook het olie-gebied van Ploesti werd door de Russen bestookt (blz. 1).

Uit Londen wordt intussen gemeld, dat de Duitsers nieuwe „stratosfeer-bommenwerpers" gebruiken voor hun daglichtaanvallen op Groot Britannië. De Britse defensie is namelijk te krachtig voor de gewone toestellen der nazies, zodat deze het thans gaan zoeken in de hogere regionen. Het is echter de vraag of de Duitsers dan zuiver kunnen bombarderen en de waarde van dergelijke aanvallen moet dan ook ernstig in twijfel worden getroffen (blz. 1).

In Rusland vechten Russen en Duitsers het hardst om Stalingrad. Het Duitse Commando heeft er alles op gezet om de belangrijke stad te nemen en de Russen willen hier de verdediging van Sebastopol en Moskou evenaren. Verschillende Duitse aanvallen werden afgeslagen, doch de Russen waren gedwongen op sommige plaatsen voor de overmacht te wijken. Het communiqué van Berlijn beweert intussen, dat de Hitleristische troepen reeds in enkele delen van de stad zitten, na krachtige fortificaties doorbroken te hebben (blz. 3).

Aan het Mozdok-front in de Caucasus schijnen de Russen het initiatief te hebben en een bericht spreekt van een Duitse terugtrekking in Noordelijke richting. Ook aan het Centrale front en het Volkhov-front zijn de Russen in de aanval en bezorgen zij den vijand grote last.

Van het hoge Noorden wordt een landing van Russische mariniers gemeld op vijandelijk gebied. De plaats wordt niet precies genoemd, doch Moskou meldt, dat de operatie er nog voortduurt (blz. 3).

De afgelopen Week.

Drie jaren duurt de oorlog al. Drie jaren van vechten, ontberingen en lijden. Drie jaren, dat de agressorlanden steeds meer winsten hebben geboekt en steeds meer vreedzame landen onder de voet hebben gelopen. Jaren echter, dat zij in plaats van versterkt zijn, steeds meer zijn verzwakt; dat zij in plaats van dichter bij de overwinning er steeds verder van zijn komen te staan.

De Verenigde Landen, niettegenstaande hun tegenslagen en terugtrekkingen, staan nu sterker dan ooit. Zij kwamen niet verder van de overwinning te staan. Juist andersom. Nooit scheen de overwinning meer nabij. Nooit scheen de tijd meer gelegen om den vijand af te straffen voor al het kwaad, dat hij in drie jaren over de wereld heeft gebracht.

Churchills optimisme.

Premier Winston Herbert Spencer Churchill heeft in de redevoering, welke hij in de afgelopen week voor het Britse Lagerhuis heeft gehouden, een optimistisch beeld gegeven van de toestand. Voorspelde hij bij het aanvaarden van het Premierschap op 11 Mei 1940, dat de komende jaren, jaren zouden worden van inspanning en lijden, thans waren zijn woorden vastberaden en vol vertrouwen op de toekomst. „Wij hebben de middelen in handen om de overwinning te behalen", zeide hij, „als wij ons maar tot het uiterste inspannen".

Zijn rede hield tevens een waarschuwing in voor de Duitsers. De gehele wereld had met spanning afgewacht wat de resultaten zouden zijn van het bezoek, dat hij pas aan Moskou gebracht had. Men wachtte het antwoord af op twee vragen:

1) zou Rusland het kunnen volhouden tegen de druk van Hitlers zomeroffensief?;

2) welke hulp zouden de Geallieerden het kunnen geven om de Duitse druk af te leiden?

Hoewel Churchill hierop geen rechtstreeks antwoord heeft gegeven heeft hij toch de sluier even opgelicht over de besprekingen, die in het Kremlin zijn gevoerd met Jozef Stalin, den Leider van het Russische volk. En in hetgeen de Engelse Leider zeide, werden de meningen bevestigd, die wij de laatste tijd in onze weekoverzichten tot uiting hebben gebracht, namelijk:

a) dat er een gecoördineerd Geallieerd plan bestaat om den vijand te onderwerpen;

b) dat Churchill den Russen de volledige actieve steun van de Britten en Noordamerikanen heeft toegezegd;

c) dat zo spoedig mogelijk een tweede front in Europa zal worden gevestigd.

Gelijk wij meenden, waren de Britten en Noordamerikanen reeds tot overeenstemming gekomen omtrent de steun, die men aan Rusland zou bieden en thans bleek inderdaad, dat een belangrijke Noordamerikaanse missie, bestaande uit **Generaal George Catlett Marshall,** Hoofd van de Noordamerikaanse Generale Staf, **Admiraal Ernest Joseph King,** Opperbevelhebber van de Noordamerikaanse Vloot, en **Harry Hopkins,** Vertegenwoordiger van President Franklin Delano Roosevelt, die in Juli jongstleden een bezoek aan Londen heeft gebracht. Bij de zeer belangrijke besprekingen, die toen tussen de Britse en Noordamerikaanse Leiders gevoerd werden, heeft men — gelijk Churchill zeide — „beslissingen van belang getroffen, die het gehele toekomstige beleid van de operaties, niet alleen in Europa, doch over de gehele wereld, zullen raken."

Er was dus tegen eind Juli een volledige overeenkomst omtrent de oorlogspolitiek en de oorlogsplannen bereikt tussen Groot Britannië en de Verenigde Staten en hieromtrent heeft Churchill ongetwijfeld de Russen ingelicht.

Over de beloofde steun zeide Churchill: „Wij hebben hun leider vertrouwen geschonken in onze trouwe vastberadenheid om hun te hulp te komen zodra dit mogelijk is en zonder te letten op verliezen of offers, die daarmede gepaard zullen gaan, voor zover deze een bijdrage zijn tot het behalen van de overwinning...... Ik geloof, dat ik hem heb laten voelen, dat wij goede en trouwe kameraden in deze oorlog zijn. Doch dat is tenslotte wat daden en geen woorden zullen bewijzen."

Het offensief tegen Duitsland gaat beginnen.

Refererende naar een tweede front zeide de Premier tenslotte de aanval op Dieppe „te beschouwen als een noodzakelijk voorspel van operaties op grote schaal". Hieraan voegde hij toe, dat het noodzakelijk was om „inlichtingen in te winnen te Dieppe, alvorens operaties te openen op veel grotere schaal."

Wat dit laatste betreft, werd in Washington door President Roosevelt nog gezegd, „dat het doel van de oorlog, in het biezonder in Europa, is om een offensief tegen Duitsland te beginnen. Voorbereidingen tot een dergelijk offensief worden getroffen zowel in Groot Britannië als in de Verenigde Staten".

De aanval op West-Europa.

Het is thans dus nog maar om af te wachten waar en wanneer het offensief zal komen, want dat het zal komen, blijkt uit het bovenaangehaalde wel voldoende. De noodzaak voor een Geallieerde aanval op het Europese vasteland was vooral de laatste maanden gevoeld en besproken in de Verenigde Landen. De uitvoerbaarheid van zulk een onderneming was terdege overwogen. Sommigen waren van mening, dat het gedaan kon worden, anderen verwierpen het als gevaarlijk, anderen dachten dat het niet zou kunnen.

Rusland heeft er al sedert het vorig jaar om gesmeekt en het schijnt, dat het Russische volk reeds bijna de hoop heeft opgegeven.

Staatslieden van Groot Britannië, de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie waren bijeengekomen en hadden de mogelijkheid besproken. Viacheslaff Michailovitsj Molotov, de Russische Minister van Buitenlandse Zaken, was er voor naar Londen en Washington geweest en men kwam alvast tot een overeenkomst „omtrent de dringende taak voor het vormen van een tweede front in 1942".

De taak was inderdaad dringend en moeilijk. Sedert 1940, nadat de Lage Landen en Frankrijk waren overrompeld, hadden de Duitsers de kust van West-Europa van Noorwegen tot de Spaanse grens versterkt. De zware kanonnen van de Maginot-linie waren geplaatst langs het Engelse Kanaal. Forten waren gebouwd. Mobiele troepen waren op bepaalde punten gestationneerd. Vliegvelden waren overal aangelegd.

Maar de Geallieerden hadden ook niet stilgezeten en hadden zich versterkt. Commando-troepen werden geoefend in de kunst van het landen onder de moeilijkste omstandigheden. De fabrieken hadden op volle kracht gewerkt zonder in Groot Britannië veel stoornis van bombardementen te ondervinden en in de Verenigde Staten in het geheel niet. De luchtmacht was opgevoerd tot een ongekend peil. Het Britse leger was georganiseerd en bewapend. Noodamerikaanse strijdkrachten waren over zee aangevoerd.

Algemeen was men ervan overtuigd, dat het materiaal voor een invasie er

was en het Britse volk zelf drong het meest op actie aan.

Maar er waren enkele factoren, die de Geallieerde Leideds ervan weerhielden de aanval te openen. Er was gebrek aan voldoende schepen en men vreesde, dat bij het mislukken van de aanval de gevolgen op het moreel van de Geallieerden rampzalig zouden zijn. Doch deze factoren konden gereduceerd worden, hoewel er enige tijd mede gepaard zou gaan.

Er is echter niet veel tijd meer over.

Na Stalingrad Siberië?

De nazies sluiten de stad Stalingrad van alle kanten in en rukken verder de Caucasus binnen. Spoedig zal de Zwarte Zeevloot geen bases meer hebben, indien de nazies niet tot staan worden gebracht.

En daar doemt in het Verre Oosten het gevaar van een Japanse aanval op Siberië.

Uit China kwamen reeds waarschuwende kreten, dat de aanval elk ogenblik kan komen en dan zal Rusland het nog zwaarder te verduren hebben.

Volgens enkele journalisten **zou Japan in het driemogendhedenpact van de as beloofd hebben om Siberië aan te vallen als het Duitse leger de rivier Wolga in Europees Rusland bereikt zou hebben.** Het Duitse leger heeft thans blijkbaar de Wolga bereikt en Hitler moet bij de derde jaardag van de oorlog hebben te kennen gegeven, dat Japan spoedig Rusland zou aanvallen.

Het is best mogelijk, dat een dergelijke bepaling in het driemogendhedenpact heeft bestaan, hoewel dit niet wil zeggen, dat de Japanners zich aan hun belofte zullen houden. Men behoeft maar de geschiedenis na te gaan om dit te zien. Gaan wij de gebeurtenissen van de aatste drie jaren even na dan zien wij het volgende:

Japan verbond zich met de anti-komintern landen. Toen, in Augustus 1939. Hitler zijn „pact" met Stalin aan ging, keerde Japan zich kort en bondig tegen Duitsland, doch in de herfst van 1940 verbond het zich weder met Duitsland en Italië in een formeel bondgenootschap tegen de democratieën. Vervolgens sloot het in April van 1941 een verdrag van neutraliteit, vriendschap en non-agressie met Sovjet-Rusland.

In Juni 1941 deed de Japanse ambassadeur in Washington geheime voorstellen aan de Noordamerikaanse Regering voor een verdrag, dat geheel gelijk was aan dat, hetwelk Japan een paar maanden tevoren met de Sovjet had afgesloten, zonder ook maar in het minst in overweging te nemen, dat de sluiting van zulk een verdrag verraad betekende tegenover Duitsland en Italië. In December van hetzelfde jaar werd de oorlog begonnen tegen de Verenigde Staten.

Kort nadat Hitler Rusland aanviel, werd het Japanse cabinet omvergeworpen. De bedoeling daarvan was klaarblijkelijk zich te ontdoen van Yosuke Masuoka, den Minister van Buitenlandse Zaken, die het neutraliteitsverdrag met Stalin in April 1941 had afgesloten. Dus, wanneer de gelegenheid zich voordeed, kon Japan Oost-Siberië binnenvallen en Vladivostok aanvallen, onder het bedriegelijke excuus, dat dit verdrag was afgesloten door een regering, die niet meer bestond en men daar dus niet langer aan gebonden was. Op gelijksoortige wijze werd nu ook Sjigenori Togo uit het cabinet verwijderd, die het neutraliteitsverdrag met Rusland herhaaldelijk had bevestigd.

Dat houdt dus op diplomatiek spel te zijn volgens de regels van de kunst. Dit is een spel van zuiver opportunisme en utiliteit.

Duitsland en Japan wachten feitelijk op elkaar.

Japan zal daarom Siberië aanvallen, indien men ziet, dat dit onvermijdelijk is. Want even goed als Hitler Japan beschouwt als een werktuig, op gelijke wijze beschouwt Japan Hitler als een middel om de zozeer verlangde heerschappij te verkrijgen. Dit is geen verzinsel, want gelijk zoëven aangetoond werd, dat Japan gebruik maakt van de gelegenheid, zoals die zich voordoet, zo beschouwt ook Hitler het Japanse bondgenootschap als een voorbijgaande hulp. Zelfs zou hij, indien hij ooit daartoe in staat zou zijn, niet schromen om Japan te vernietigen.

In „Mein Kampf" noemt hij de Japanners „geoefende apen", „ondermensen", een gevaar waarmede afgerekend moet worden. Hitler heeft besloten met Japan af te rekenen, doch dit deel van het plan vormt slechts de slotparagraaf; eerst wenst hij Japan te gebruiken om hem behulpzaam te zijn in zijn strijd tegen de Bolsjewisten, Angelsaksische „uitbuiters"! Japan wordt door hem uitsluitend als een ledepop gebruikt, als een welkom vijand van zijn vijanden en daardoor een welkom medestrijder. De tweede paragraaf echter houdt in: de volmaakte vernietiging van het Japanse volk, omdat het op grond van de grondbeginselen zijner raciale politiek verraad zou zijn om met zulk een ras samen te werken — althans langer dan de uitvoering van het eerste deel van het grote plan gewenst doet zijn.

De nazie-politici, noch Hitler zelf, hebben er ooit een geheim van gemaakt, dat zij het pact met Japan slechts als een middel beschouwen om het doel te bereiken. Het doel is de vernietiging van Japan. Herhaaldelijk hebben nazie-bladen in deze geest heel openlijk geschreven. In „Mein Kampf" zegt Hitler zelf:

„Een leidend staatsman toont zijn bekwaamheid door het uitzoeken van medestanders, die dezelfde weg hebben te gaan voor het bevorderen van hun belangen, maar hij beschouwt dit zuiver als de uitvoering van de plannen zijner eigen natie, die zullen een samengaan op een bepaalde tijd noodzakelijk maken."

Wij zien dus hoe de Duitsers en de Japanners steunen op elkaar. Terwijl Hitler uitkijkt naar de Japanse aanval op Siberië, kijkt Japan uit of de nazielegers in staat zullen zijn de weerstand van het Russische leger te breken.

Geen van beiden is er zeker van wat de ander zal doen, hoewel dit niet wegneemt, dat hierdoor een uiterst critieke toestand voor Rusland ontstaat. De beste wijze om deze situatie voor Rusland te verlichten zou een offensief zijn in het Westen.

Curaçao.

COMMUNIQUÉ.

„Zoals u allen reeds bekend is, zal Zondag 20 September om 16 uur des middags precies, op het Sportterrein van de Katholieke Sportcentrale op het Rif, een **Pontificaal Openlucht-lof** plaats hebben, waaronder in het openbaar op plechtige wijze het Apostolisch Vicariaat van Curaçao aan het H. Hart van Jezus zal worden toegewijd.

Alle gelovigen worden dringend verzocht bij deze Plechtigheid te willen tegenwoordig zijn.

Voor een goede regeling en orde maken wij bekend:

1o. Alle kinderen gaan in schoolverband, en zullen zich om 15 uur naar hun school begeven, om onder de leiding van Zusters en Fraters naar het terrein te trekken.

Katholieke kinderen, die een openbare school bezoeken, worden verzocht zich bij een Katholieke school aan te sluiten.

2o. Alle gelovigen worden dringend verzocht om vóór 16 uur aanwezig te zijn, daar om 16 uur, zodra het Allerheiligste is aangekomen, de poort, die toegang tot het terrein verleent, zal gesloten worden.

3o. Alle gelovigen worden dringend verzocht, om als het Allerheiligste aankomt, eerbiedig het stilzwijgen te bewaren, en als het Allerheiligste voorbij komt, alsook bij de zegening met het Allerheiligste, eerbiedig het hoofd te buigen.

4o. Alle gelovigen worden dringend verzocht om gedurende de Plechtigheid zich eerbiedig te gedragen, evenals in de kerk, en op de plaats te blijven staan, die hun door de Commissarissen van orde is aangewezen.

5o. Ook worden allen verzocht om zoveel mogelijk de gezangen mede te zingen. Boekjes met het program en met de text der liederen, zullen aan de poort van het terrein aan allen worden uitgedeeld.

6o. Beleefd worden allen verzocht, om na afloop der Plechtigheid op hun plaats te blijven staan, tot dat Zijne Excellentie de Gouverneur gesproken heeft, en de Bisschop met Assistenten, alsmede Zijne Excellentie de Gouverneur het terrein verlaten hebben.

Beleefd wordt allen verzocht op Zondag 20 September te vlaggen."

OPENING CLUBHUIS „ZUIKERTUINTJE".

Gistermiddag trok een grote stoet auto's door de stad op weg naar het Clubhuis voor zeelieden „Zuikertuintje". Talrijke families van Curaçao, vergezeld van haar gasten, de zeelieden, gingen de opening bijwonen van de nieuwe ontspanningsgelegenheid voor zeelieden, die door de Koninklijke Nederlandse Vereniging „Onze Vloot" werd opgericht.

Het prachtige, bosrijke plekje op de plantage van den Heer Gomez is inderdaad een ideaal voor zeelieden, die rust en kalmte verkiezen boven luidruchtig samenzijn. Het was er overvol om 17 uur en de Politie Harmonie onder leiding van Sergeant Antonie Dimmendaal, speelde opgewekte liederen.

Even na 17 uur arriveerde Zijne Excellentie Doctor Petrus A. Kasteel, vergezeld van Zijn Adjudant-luitenant Emile Ch. J. M. van de Laarschot. Zijne Excellentie werd door het Bestuur van „Onze Vloot" verwelkomd en naar Haar plaats onder de lommerrijke bomen geleid.

Voorzitter Willem F. M. Lampe hield hierna een toespraak. Hij heette alle aanwezigen hartelijk welkom en zeide, dat uit het groot aantal opgekomenen blijkt hoe zeer de zeeman in de belangstelling staat van de burgers van Curaçao. De Koninklijke Vereniging „Onze Vloot" is ten zeerste verheugd dit ontspanningsoord te kunnen beschikbaar stellen aan de zeelieden van alle Verenigde Volken. Hiermede wordt in een lang gevoelde behoefte voorzien. Dank wil de Heer Lampe aan allen brengen, die dit hebben mogelijk gemaakt. In het bizonder echter wil hij den Heer Gomez danken, die door middel van zijn zaakgelastigde, den Heer Egon Baïz, deze plantage voor de duur van de oorlog afstond.

De Heer Lampe wenste den zeelieden geluk met hun nieuw ontspanningsoord en sprak de wens uit, dat vele zeelieden er gebruik van zouden maken, om er rust en afleiding te vinden.

Vervolgens sprak de Heer Lampe nog enige woorden in het Engels en besloot hij met het ontspanningsoord officieel voor geopend te verklaren. Met 3 juichkreten op de zeelieden der Geallieerde Landen eindigde hij.

Dominee Johannes Mietes sprak tot vertegenwoordigers van de Vrije Fransen in het Frans enige hartelijke woorden. Hij gewaagde van de slavernij, waaronder het Franse volk heden gebukt gaat en hoe de Fransen altijd op de bres gestaan hebben voor de vrijheid. Ook de Fransen vechten nu weer mede om het slavenjuk af te werpen en zij zullen niet rusten vóór de bevrijding weder gekomen is en er in hun dierbaar land weder moge zijn vrijheid, gelijkheid en broederschap. Dominee J. Mietes besloot met de Fransen zeer hartelijk welkom te heten.

Zijne Excellentie Gouverneur Doctor Petrus A. Kasteel nam nu het woord en verklaarde, dat het hem een zeer groot genoegen was deze opening bij te wonen. Zeer verheugd was Hij, dat dit ontspanningsoord tot stand was gekomen, omdat nu weder zeer veel mensen op Curaçao goed zullen kunnen doen aan hen, die rechtstreeks in de strijd gewikkeld zijn en tevens omdat bij deze gelegenheid de samenwerking der 3 verschillende organisaties, het Katholieke Zeemanshuis, het Leger des Heils en de Vereniging „Onze Vloot" tot een volledige oplossing is gekomen. De Gouverneur hoopt dan ook, dat deze samenwerking even goed en blijvend zal zijn als de samenwerking tussen de Verenigde Volken.

Toen Hitler de invasie van Noorwegen en Nederland begon, wist hij niet, dat wij de strijd zouden voortzetten op alle Oceanen. De zeelieden streden voort op alle zeeën en zij doen voor een groot deel het woord van Winston Spencer Churchill gestand: „We shall never surrender".

Hierna sprak de Gouverneur in het Frans en gewaagde hij van datgene, wat de Fransen deden voor de strijd van de vrijheid. Hij wees er nog op hoe ook de Fransen medehielpen Londen te verdedigen tegen de woeste Duitse bombardementen. De Fransen vechten overal en zij zullen blijven vechten tot ook Frankrijk weer herrezen is.

Ook in het Engels sprak Zijne Excellentie nog en tot besluit dankte Zij allen, die geholpen hadden om dit werk voor den zeeman tot stand te brengen.

Tot slot sprak nog zeeman Sikkink, die namens alle zeelieden dank bracht en in het kort er op wees hoe moeilijk het lot van den zeeman is en hoe zij dikwijls ruw zijn, maar een gouden hart bezitten.

Na het vertrek van Zijne Excellentie den Gouverneur, trokken de aanwezigen naar Asiento voor borrel en maaltijd. Tot laat in de avond bleven burgers en zeelieden bijeen in een zeer gezellige sfeer.

Auto's parkeren
Chauffeurs dekking zoeken.

ZANGREPETITIE.

Vrijdagmorgen, 18 September, om 9 uur wordt er op het terrein van de Katholieke Sportcentrale een zangrepetitie gehouden voor het openlucht Lof van Zondag as. Onder leiding van Pater Petrus Rafaël Bührs O.P. zullen alle schoolkinderen zich daar verenigen en repeteren. Ook al degenen, die mede willen zingen, worden dringend verzocht te komen repeteren. De gezangen zijn zeer bekend; dus iedereen kan meedoen. Voor een waardig verloop is het echter wel nodig, dat deze repetitie gehouden worde. Komt dus allen Vrijdagmorgen om 9 uur op het Rifterrein en repeteert mede, opdat het Openlucht Lof worde een grootse demonstratie van het Katholieke leven op Curaçao.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **K.S.C.:** Voetbal: Olympia Jr. — Vitesse Jr. 2—1; E.D.O. — Unidos 4—10; D.S.C. — De West 0—2; Sithoc — Caribe 0—3.

ARUBA.

DE TYPHUS-GEVALLEN EN DE OPENBARE GEZONDHEIDSDIENST.

Uit de „Aruba Post":

Enkele dagen geleden hield Dr. Bonne, Chef van de Geneeskundige Dienst een persconferentie met enkele vertegenwoordigers van de plaatselijke pers. Deze conferentie was verkwikkend, daar hier enkele dingen onomwonden besproken werden en het gebruikelijke toekomst-hiep-hiep-hoera-geroep achterwege bleef. Dr. Bonne gaf a priori toe, dat er fouten zijn gemaakt met betrekking tot de typhusgevallen, die zich kort geleden voordeden. Hij gaf echter in het kort aan hoe in het vervolg hierin voorzien zal worden.

Een nieuwe werkindeling voor de geneeskundige dienst op Aruba is thans vastgesteld, waarbij Dr. Coco Arends, de kinderverzorging en de scholen voor zijn rekening neemt, Dokter Robles is belast met de maatregelen tegen besmettelijke ziekten en dokter La Fuente van Savoneta assisteert hierin. Dr. Bonne was het met de persmensen eens dat de toestanden op sanitair gebied te San Nicolas hemeltergend zijn, zijn dienst met een personeel-gebrek te kampen heeft en dat men tot nu toe met een en thans met twee controleurs niet al te veel kan verwachten. Een van de aanwezigen verklaarde, dat het treurig was, zoals er hier wel eens met patiënten gesold wordt door gebrek aan ambulances. Het komt namelijk meermalen voor, dat tengevolge van de verduistering de ambulance van Oranjestad lang weg blijft. De twee noodambulances thans in gebruik bij het Rode Kruis zijn allesbehalve ideale vervoermiddelen voor patiënten. Dr. Bonne verklaarde, dat er 5 ambulances voor Aruba thans op de pier in New York op verscheping wachten. Twee van deze ambulances behoren aan het Gouvernement, twee werden door Sanoa aan het Rode Kruis aangeboden en een is bestemd voor de militairen.

Zowel in Oranjestad als in San Nicolas zal een nieuwe Gouvernements-ambulance gestationneerd worden met een vasten bestuurder.

Dr. Bonne deed de verheugende mededeling, dat de periode van geheimzinnig doen van zijn afdeling voorbij is en dat hij daartoe gemachtigd van hoger hand gaarne alle voorkomende quaesties met de pers zal behandelen. De Gezondheidsdienst zal zich tevens op het terrein van de propaganda begeven en door lezingen en vlugschriften zowel als door middel van de pers de heffe van het volk trachten te bereiken.

BUITENLAND.

DE RUSSISCHE INDUSTRIE.

Belangrijke oorlogsindustrieën der Sovjet in de Oekraïne, Moskou en in Leningrad worden systematisch naar de Oeral en het Kuznetz-gebied, een 4000 km. van het tegenwoordige oorlogsfront, overgebracht. De regering der U.S.S.R. is thans vrijwel gereed met een praestatie op economisch organisatorisch gebied, die wonderbaarlijk genoemd mag worden. Hierbij is alle belangrijke oorlogs- zowel als vredesindustrie uit het Westen naar nieuw ingerichte industriële gebieden ten Oosten van de Oeral overgebracht, waar geen vijandelijk overvalsleger haar bereiken kan. De organisatoren op industriegebied hadden daarvoor uitgekozen (a) het industriegebied in het Oeralgebergte, dat rijk is aan ijzererts en waar zich grote steden als Molotov, Magnitogorsk, Sverdlovsk en Chelyabinsk bevinden. Voorts (b) het Kuznetz-gebied in Siberië, dat ruim 4000 km. van het tegenwoordige Oostelijke oorlogsfront gelegen en enorm rijk aan steenkool is en waar zich steden bevinden als Kuznetz en Stalinsk, die 80 à 100.000 inwoners tellen. Geologen beweren, dat het Kuznetz-gebied een capaciteit bezit van 450 milliard ton steenkool! De industrie van de Sovjet Unie ligt thans eens en voor al buiten het bereik van Hitlers legers.

Het Memorandum der Polen in Amerika

door

IGNACY MATUSZEWSKI.

Enige tijd geleden hebben de vertegenwoordigers van de Polen in Amerika een Memorandum overhandigd aan President Roosevelt, waarin de gedachten en de gevoelens van de Polen ten opzichte van deze oorlog worden neergelegd.

Naar aanleiding van dit feit schreef Ignacy Matuszewski een belangwekkend artikel. Ignacy Matuszewski was voor de oorlog verschillende malen minister van financiën en hoofdredacteur van het regeringsblad „Gazeta Polska". Hij was actief lid van de Pilsudski partij en had grote politieke invloed. Hij wist uit te wijken naar de Verenigde Staten, waar hij benoemd werd tot Professor aan een der Amerikaanse universiteiten. Het interessante artikel laten wij hier volgen.

* * *

Het Memorandum neergelegd op het Witte Huis door de vertegenwoordigers van „Polen in Amerika" is een feit, dat door niemand als een nietigheid moet beschouwd worden.

Dit Memorandum geeft getrouwelijk weer, wat de Amerikaanse Polen denken en voelen betreffende de belangrijkste quaesties van deze oorlog. De talrijke en gezaghebbende ondertekeningen verlenen het een groot gezag.

Maar ook door zijn inhoud, door de kracht en de eenvoud der bewijsvoering door de met zorg opgestelde uiteenzetting, door de wijdsheid der inzichten zal dit Memorandum niet alleen geschreven blijven in de annalen van de vereniging „Amerikaanse Polen", maar eveneens ook voor eeuwig gegrift staan in de geschiedenis van Polen zelf.

Want de vertegenwoordigers van de Amerikaanse Polen hebben door eerlijk en zonder terughouding hun gevoelens uit te drukken, tegelijkertijd gezegd wat geheel Polen voelt. Zij hebben neergeschreven, wat het verwijderde, zwijgzame en in zijn strijd niet te onderwerpen Polen voelt en denkt.

Want dit is een feit. Daarginds tussen de verwoesting der steden, die gebrand hebben tijdens een woeste weerstand; daarginds tussen de niet minder verschrikkelijke brokstukken van elk menselijk leven is een wonderlijk verschijnsel geboren op het vasteland van Europa: de strijd van geheel een volk tegen den overweldiger; het verwerpen door geheel een volk van elke opgedwongen wet. Nergens is er op deze verschrikkelijke aarde een dergelijk tweede vizioen te zien. Zelfs in het heldhaftige Serbië, zelfs in het gemartelde Hellas is er — met voorbijzien echter van de Quislings en de Hachas — een gedeelte der bevolking dat den overwinnaar en zijn wetten erkent en eerbiedigt. Het is waar, de oude maarschalk Nemczic te Beograd en generaal Zagopoulos te Athene verlangen aldus hun landen te redden van een groter verwoesting en zij trachten meer slachtoffers te sparen. Het is mogelijk. **Maar het feit blijft staan, dat alleen Polen het enige bezette land is waar niemand de Duitse overwinning erkend heeft.**

In de door Hitler aan de wereld opgelegde nieuwe orde bestaat een gapende kloof. Op 250 kilometer ten Oosten van Berlijn begint dit onbegrijpelijke land, waar niemand zelfs het feit van de Duitse overwinning heeft willen erkennen en waar niemand is die met den „uitverkorene Gods", Hitler, wil samenwerken. Op 250 kilometer van Berlijn verwijderd begint het land, waar de orde alleen rust op de bajonetten en dat land strekt zich uit naar het Oosten, Noorden en Zuiden tot de verste uithoeken der grenzen gekenmerkt door de graven der terechtgestelden. In de andere bezette landen, daar zelfs, waar er niet zoals in Frankrijk een formele wapenstilstand bestaat, heerst er toch zoals in Denemarken in feite iets dergelijks; of er is zoals in België iets, dat er op lijkt. Slechts hier, in het hart van Europa, rond de meest trotse stad van het huidige Europa, Warszawa, kan de overwinnaar ondanks al zijn macht een schijnbaar zo gemakkelijke zaak niet verwerven, namelijk een schijn van overgave, een schaduw van samenwerking.

Door deze houding maakt Polen zijn zaak waarlijk groot en — zoals alle waarlijk grote zaken — onbegrepen en ongewaardeerd. Het ter neder geslagen, bloedende Polen redt een keer te meer geheel Europa. Het zijn geen ijdele woorden — het is waar: het redt Europa. Zonder het toetreden, of ware het slechts door een schijn van toetreden van Polen is er geen en kan er ook nooit zijn een verenigd Europa onder de leiding van Duitsland. Zonder de toestemming of zelfs zonder de schijn van toestemming van Polen is er geen en kan er ook niet zijn eenheid in Europa om tezamen een kruistocht te houden tegen het bolsjewisme of om gezamenlijk op te treden tegen de andere werelddelen. Zonder de deelneming, desnoods in naam, van Polen is er geen en kan er ook niet zijn continentale opdracht aan Hitler. Want het was Polen dat dit werelddeel redde van de rode vloed. Het was Polen, dat door de eeuwen heen de cultuur van Europa verdedigd heeft tegen de invloeden van Azië. De geschiedenis laat zich niet uitwissen. De rechtvaardige weerstand van Polen, die door de gehele Duitse macht niet kan gebroken worden, dooft de stralenkrans, waarmede Hitler zich tracht te tooien. Deze weerstand ontneemt aan den beul van Europa de mogelijkheid zich op te werpen als de redder van een werelddeel. Deze weerstand berooft de Duitse politiek haar machtigste wapen, namelijk het idee, dat de Duitsers kunnen organiseren, datgene wat zij veroverd hebben. Het idee, dat de veroverde gebieden geconsolideerd kunnen worden, is noodzakelijk voor de opmars der strijdkrachten. Zo de soldaten weten, dat al hun veroveringen in wezen niet van betekenis zijn, dan zal dit idee verlammend werken op hun verdere strijd. Het idee van de nutteloosheid van de verovering zal op de doorzetting en de kracht van de strijd op de duur fnuikend werken.

Polen bewijst bovenmate door zijn bloed, dat de onafhankelijkheid der volken van Europa de waarheid is en dat hun samensmelting een leugen is.

Dat het zo is, bevestigen de Duitsers zelf. Zij hebben inderdaad machtiger t genstanders dan Polen, maar zij hebben er geen, die hen zo haten. Het is niet lang geleden, dat de Duitsers officieel bekend maakten, dat in de Europese „Nieuwe Orde" geen plaats is voor Polen en voor Polen alleen, want dat is een land van gekken, waar niemand het meer dan tastbare feit van de Duitse overwinning erkent en waar iedereen tegenstand biedt. Zolang de Poolse vliegers de Duitse steden zullen bombarderen; zolang het Poolse leger op alle fronten vecht zal, zolang ieder Pools huis een zetel zal zijn van samenzwering, zal er geen plaats zijn voor Polen in het nieuwe en gelukkige Europa. Aldus verklaarde de „Deutscher Dienst". En Duitsland bedreigde Joegoslavië met hetzelfde lot, indien het Serbische volk zich niet zou laten overheersen door de „redelijke" volksgroepen. De Duitse woede is gerechtvaardigd, want men kan geen nieuw pro-Duits Europa opbouwen zonder op enige samenwerking te kunnen rekenen van een volk, dat zich uitstrekt van de Baltische zee tot de Carpathen, van Silezië tot aan Podolië en van Pommeren tot aan Minsk.

Dit volk volhardt reeds sedert 3 jaren in de strijd. Een strijd zoveel te verschrikkelijker, omdat hij ondergronds is. De Duitsers hebben geen enkel veroverd land met zulk een ondoordringbare sluier van stilzwijgen omringd. Het doel, het zeer wijze doel van Hitler is, dat de gehele wereld het land, dat zich niet wil overgeven, zal vergeten. De Duitsers willen in dit onbedwingbare volk het gevoel van de verlatenheid opwekken, het gevoel van eenzaamheid. Zij willen bij het volk, dat iedere dag de dood in de ogen ziet, de overtuiging wekken, dat de wereld, zelfs als zij hoort, dat zij ten onder gaat, niet waardeert noch begrijpt, waarom dit volk ten onder gaat. Dat de wereld dit offer zal aanvaarden, maar dat zij het niet zal achten noch er de betekenis van zal bevroeden.

Het is derhalve voor het volk daarginds in het verre Polen noodzakelijk te weten, dat de doelstellingen van de Poolse oorlog, die reeds sedert jaren alle dagen en nachten bekrachtigd worden met het Poolse bloed, ook bekend, begrepen en aanvaard worden door de wereld. En het is daarom, dat zij, die ze eerlijk in de plaats van deze strijders, dulders en zwijgers tot uitdrukking brengen, een essentieel werk en een voor hen zeer belangrijk werk doen.

Het Memorandum der Amerikaanse Polen heeft deze taak oprecht vervuld. Het heeft dit gedaan op de eenvoudigste, de beste en meest volledige wijze. Door hun eigen gedachten en gevoelens op deze eenvoudige manier, die het voorrecht is van den Amerikaansen burger, wanneer hij zich tot zijn President wendt, uit te drukken, heeft Amerikaans Polen op getrouwe wijze weergegeven dat wat iedere Pool voelt in zijn laatste levensogenblik, wanneer hij staat voor het vuurpeloton.

Het Memorandum van de Polen van Amerika zal de duisternis verscheuren, waarmede de vijanden Polen hebben omringd. Het schijnbaar overwonnen Polen moet opnieuw voor de tweede maal veroverd worden. Het Memorandum heeft de Poolse strijd ten zeerste versterkt.

En wij allen kunnen een dergelijke rol vervullen. In bescheiden omgeving kunnen wij de feiten doen kennen. En als beloning diene ons de zekerheid, dat degenen die strijden en in zwijgzaamheid sterven ons dankbaar zijn.

Van de Fronten.

AAN HET RUSSISCH FRONT.

Het Russisch communiqué van hedenmiddag luidt als volgt: „Gedurende de nacht van 13 op 14 September bestreden onze troepen den vijand ten Westen en Zuid-Westen van Stalingrad, in het gebied van Mozdok en in het gebied van Sinyavino aan het Volkhov-front. Er hadden geen grote veranderingen plaats op andere fronten."

Een aanvullend communiqué zegt: „Ten Westen van Stalingrad voerden onze troepen defensieve gevechten tegen vijandelijke tanks en infanterie. 20 Vijandelijke tanks en 2 bataljons van de vijandelijke infanterie vielen een Russische afdeling aan. 7 Duitse tanks werden ontwricht door artillerie-, antitank- en geweervuur. De rest werd tot de terugtocht gedwongen.

De vijandelijke infanterie, die zonder steun werd gelaten, werd door onze troepen aangevallen, die op zijn minst 200 Duitsers doodden. Ten Zuid-Westen van Stalingrad hebben felle gevechten voortgang. In een sector brak de vijand door in de stellingen van onze troepen. Een Sovjettankdetachement viel de Duitsers aan en herstelde de positie. 5 Duitse tanks en 11 pantserwagens werden vernield. Een compagnie van de vijandelijke infanterie werd weggevaagd.

Bij Mozdok vernielden of ontwrichtten wij 6 Duitse tanks. In een andere sector vernielden Sovjet-mariniers 3 Duitse tanks, 7 anti-tankkanonnen en 11 veldkanonnen. Ongeveer een bataljon van de vijandelijke infanterie werd opgeruimd. In het gebied van Sinyavino verpletterde een Sovjet-afdeling de krachtige vijandelijke defensies en bezette een bewoonde plaats. De vijand verloor ongeveer 1000 man aan doden. 8 Duitse tanks werden ontwricht, 14 kanonnen 26 machinegeweren werden vernield. De Duitsers deden zonder succes verschillende tegenaanvallen en leden nog meer zware verliezen. Aan het Leningradfront hebben Sovjet-patrouilles, scherpschutters en de artillerie ongeveer 200 vijandelijke manschappen gedood.

Een belangrijke hoeveelheid oorlogsmateriaal werd veroverd. Sovjet-vliegtuigen aan het Leningradfront en de marine-luchtmacht van de Baltische zeevloot schoten in luchtgevechten 26 Duitse vliegtuigen neer en beschadigden 3 andere. De Russische luchtafweerkanonnen op de toegangswegen naar Leningrad schoten 2 vijandelijke vliegtuigen neer" (Moskou, (AP) 14.9).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

Het Russisch middagcommuniqué luidt als volgt: „Gedurende de nacht van 12 op 13 September bestreden onze troepen den vijand in de gebieden ten Westen en Zuid-Westen van Stalingrad, in het gebied van Mozdok en in het Volkhovfront in het gebied van Sinyavino. Geen grote veranderingen vonden plaats in andere sectoren van het front."

Een aanvullend communiqué luidt: „Ten Westen van Stalingrad sloeg een afdeling van het Rode leger vier felle vijandelijke aanvallen af. 5 Tanks werden vernield en ongeveer 400 Hitlerieten gedood.

Vechtende om een bewoonde plaats verbrandden en ontwrichtten onze manschappen 7 tanks. De Hitlerieten poogden driemaal een plaats te veroveren, doch elke keer werden zij teruggeslagen. Slechts toen de Hitlerieten reserves aanvoerden, werden onze troepen gedwongen zich naar een nieuwe defensielinie terug te trekken.

Ten Zuid-Westen van Stalingrad voerden onze troepen koppige defensieve gevechten. In het gebied van Mozdok sloegen onze troepen een vijandelijke tegenaanval af en vernielden 8 tanks. Onze manschappen veroverden 5 vrachtwagens, 7 karren met ammunitie, 2 kanonnen, 5 machinegeweren en ander materiaal. In een sector van het Westelijk front voerden onze troepen felle gevechten om een belangrijk gehucht. Alle vijandelijke tegenaanvallen werden afgeslagen. Onze troepen vernielden 18 tanks en doodden meer dan 1000 Duitse officieren en manschappen" (Moskou, (AP) 13.9).

DUITSE TERUGTREKKING AAN HET MOZDOK-FRONT.

De radio van Moskou deelde mede, dat de asstrijdkrachten zich in Noordelijke richting terugtrekken in sommige sectoren van het bergachtige gebied van het Mozdokfront in de Midden-Caucasus.

De Russische artillerie verpletterde een Duitse aanval, waarbij 26 tanks van de as in brand werden gezet. De manschappen van het Rode leger zijn thans bezig de vijandelijke detachementen te vernietigen, die zich ten Zuiden van de rivier Terek hadden ingegraven. Tegelijkertijd zijn versterkingen van het Rode leger gesneld in de slag om Stalingrad in een poging de langzame doch hardnekkige Duitse opmars naar de Wolga tot staan te brengen. Nieuwe Russische eenheden traden in de slag op de steppen ten Westen en Zuid-Westen van Stalingrad en zouden — naar vermeld wordt — ernstige verliezen aan den vijand hebben toegebracht. Het Rode leger maakte echter nog 2 terugtrekkingen uit bewoonde punten gedurende de laatste 24 uur (Moskou, (AP) 13.9).

RUSSISCHE LANDING IN HET NOORDEN.

Het Russische marine-orgaan „Rode Vloot" zeide, dat mariniers van de Noordelijke Rode Vloot een landing hebben uitgevoerd op vijandelijk gebied aan de kust van de Barentszee. Gemeld wordt, dat de mariniers 11 zware kanonnen hebben vernietigd. Verschillende mortieren werden opgeblazen alsmede 2 ammunitie-opslagplaatsen en een voedsel-depôt. De operaties hebben voortgang (Moskou, (AP) 13.9).

SPECIAAL DUITS COMMUNIQUÉ.

Een speciaal communiqué van het Duitse Hoofdcommando zeide, dat 10.500 Russen gevangen werden genomen van 21 Augustus tot 11 September tijdens de gevechten om Novorossisk. Het communiqué zeide: 12 Pantsertreinen, 16 tanks, 134 kanonnen en talrijke lichte en zware wapenen, evenals een belangrijke hoeveelheid ander oorlogsmateriaal, werden vernield of veroverd". De Duitsers beweerden, dat 6 schepen tot zinken werden gebracht door artillerievuur (Berlijn, (AP) 14.9).

COMMUNIQUÉ VAN BERLIJN.

Het Duitse Hoofdcommando gaf het volgende communiqué uit: „Aan het Terek-front hebben de Duitse troepen verschillende vijandelijke posities doorbroken, welke als forten waren gebouwd. Rond Stalingrad rukten de aanvallende strijdkrachten, niettegenstaande een koppige vijandelijke weerstand na verschillende fortificaties te zijn overkomen, dichter naar de stad op en traden zij het Zuidelijk deel van de stad binnen. Verlichtings-acties van den vijand uit het Noorden werden verijdeld. Krachtige strijdkrachten van de Luftwaffe steunden op de brandpunten van de slag het leger op de grond door de stad dag en nacht te bombarderen. Hierdoor werden uitgebreide branden veroorzaakt. In het gebied van Rzhev viel de vijand wederom aan op verschillende punten. Alle aanvallen werden afgeslagen in felle gevechten met hevige verliezen voor den vijand.

Aan het Volkhov-front vernielden krachtige schoktroepen talrijke vijandelijke sterkten en vernielden zij een vijandelijk bataljon. Ten Zuiden van het Ladogameer mislukten vijandelijke aanvallen door het Duitse defensieve vuur. Gelijk werd bekend gemaakt in een speciaal bulletin hebben Duitse duikboten bij harde gevechten in de St. Lawrence rivier, aan de Canadese kust, in de Atlantische Oceaan en nabij de Afrikaanse kust uit convooien en door het najagen van alleenvarende schepen 18 schepen met een totaal van 121.500 bruto ton tot zinken gebracht. Nog een schip werd getorpedeerd. Op het ogenblik is een nieuwe slag van grote omvang gaande met een convooi in de Atlantische Oceaan" (Berlijn, (AP) 13.9).

COMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

Het communiqué van Caïro luidt als volgt: „Gedurende de nacht van 12 op 13 September had onze patrouille-activiteit voortgang. Vijandelijke posities en werkploegen in de Noordelijke en Centrale sectoren werden wederom gehinderd. Gisteren was er een wisseling van artillerie-vuur in de Zuidelijke sector. Er waren gisteren vier kleine luchtgevechten boven het gevechtsgebied, waarbij onze gevechtsvliegtuigen op zijn minst 6 vijandelijke vliegtuigen beschadigden (Caïro, (AP) 14.9).

VAN HET ITALIAANSE COMMUNIQUÉ.

Het Italiaanse Hoofdcommando deelde mede, dat Britse strijdkrachten in de afgelopen nacht in de Libyse haven Tobruk poogden te landen na een langdurige luchtaanval.

De bekendmaking zeide: „In de afgelopen nacht poogde de vijand na een langdurige luchtaanval gedaan door een groot aantal vliegtuigen, met steun van parachutisten een landing uit te voeren van lichte vlooteenheden in het gebied van Tobruk. Ogenblikkelijk verijdelden de Italiaanse en Duitse defensies de poging. De poging werd gesteund door 6 vlooteenheden, bestaande uit kruisers en torpedojagers. 2 Vijandelijke oorlogsschepen, die getroffen werden, werden in brand gezet. Een daarvan zonk later."

Hieraan werd toegevoegd, dat Duitse gevechtsvliegtuigen 2 vliegtuigen in luchtgevechten vernietigden, die de landingspoging vergezelden, terwijl de luchtafweer-defensies van de as nog 4 neerschoten.

Het Hoofdcommando meldde, dat het Italiaanse hospitaalschip „Arno" werd getorpedeerd en tot zinken gebracht in de nacht van 9 September op ongeveer 65 kilometer van Tobruk, hoewel het „gemerkt was met het internationale Rode Kruis teken en sterk verlicht was." Het bulletin zeide: „De meeste opvarenden, waaronder leden van het Rode Kruis, werden gered" (Rome, (AP) 14.9).

VOORTGANG OP MADAGASCAR

Het Britse Ministerie van Oorlog meldde een gestadige voortgang in de bezetting van Madagascar met weinig of geen tegenstand. Het communiqué zeide: „De opmars in het binnenland van onze troepen, die te Morondava aan de Zuidwestelijke kust aan land kwamen, wordt met succes voortgezet en ondervindt weinig of geen tegenstand. Op de weg van Majunga naar Antiairvo is Maecatana bezet en gistermorgen rukten onze leidende elementen voort naar Andriba. Aan de Noordwestelijke kust maken onze troepen goede voortgang in Zuidelijke richting van Ambanja uit" (Londen, (AP) 14.9).

AANVALLEN OP MANDALAY EN PROME.

Gemeld wordt, dat de Royal Airforce Mandalay en Prome hevig heeft gebombardeerd. Deze steden zijn twee concentratie-punten der Japanners in Birma (New Delhi, (AP) 13.9).

PAPIERSCHAARSTE IN VENEZUELA.

Vanwege de schaarste aan drukpapier heeft het Departement van Binnenlandse Zaken aan de Venezolaanse nieuwsbladen en tijdschriften verzocht het aantal bladzijden tot 6 te verminderen (Caracas, (AP) 12.9).

WERELDNIEUWS

NIEUWS UIT DE KATHOLIEKE WERELD.

— **La Paz, Bolivia:** Zijne Hoogwaardige Excellentie Egidio Lari, de Pauselijke Nuntius te Bolivia heeft een nieuw Vicariaat opgericht. Het Apostolisch Vicariaat is gelegen in de Noordelijke streek van de Boliviaanse laagvlakte aan de grens van Brazilië. Pater Alonso Escalante is tot Apostolisch Administrateur benoemd. Te voren werkte hij 10 jaren in de missie van Manchukuo. Voorlopig zullen 20 Amerikaanse missiepriesters van de Congregatie van Maryknoll aldaar gaan arbeiden.

— **Londen:** Generaal Sikorski zond een boodschap van het gemartelde Polen aan den gouverneur van het belegerde eiland Malta bij gelegenheid, dat dit dappere eiland het George Kruis verleend werd. Generaal Sikorski schreef: De ruïnen van Valetta en van de Maltezer kerken leggen, evenals de ruïnen van Polen, een bewijs af van de liefde voor de vrijheid van deze beide volken. Onze Christelijke idealen zullen de heidense machten zegevierend overwinnen. Ik wens U geluk voor de prachtige houding van alle strijdkrachten, die deze belangrijke voorpost van de Christelijke wereld verdedigen.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **New York:** De Britse radio zeide, dat Robert Ley, de Duitse Arbeidsleider, de toon van de slagzin der nazies heeft veranderd van „Zekerheid der overwinning" tot „Vastberadenheid om niet te capituleren". In een redevoering te Neurenberg zou Ley hebben gezegd: „De Duitse natie is het vierde jaar hechter en harder ingegaan en vastbesloten om niet te capituleren."

— **Berlijn:** De officiële Duitse bekendmaking zeide, dat de Duitse troepen de overheersende hoogten in het Noordwestelijk deel van de stad Stalingrad hebben bezet. Een DNB-bericht zeide, dat de Duitse troepen zijn doorgedrongen in de buitenwijken van Stalingrad „na de meest bittere weerstand te hebben gebroken".

— **Berlijn:** Het Transocean-nieuwsagentschap zeide in een bericht uit de Roemeense hoofdstad, dat Russische vliegtuigen Bucaresti hebben gebombardeerd en ook het oliegebied rond Ploesti in de afgelopen nacht op „ondoeltreffende wijze" hebben aangevallen.

— **Berlijn:** Het Duitse Hoofdcommando zeide, dat een Brits detachement van 7 man in de nacht van Zaterdag op de Franse kust ten Oosten van Cherbourg poogde te landen, doch dat hun boot tot zinken werd gebracht door kanonvuur en allen werden gedood of gevangen genomen.

— **Vichy:** Franse werkgevers kregen opdracht gereed te staan voor orders om ploegen en arbeiders samen te brengen, klaarblijkelijk voor vervoer naar Duitsland.

— **Londen:** Vliegers, die van de aanval op Hamburg terugkeerden, deelden mede, dat de rode gloed van de branden in de havenstad kon worden gezien op een afstand van 160 kilometer op de terugweg naar hun bases.

De Invloed van Oorlogsdreiging op Individu en Gemeenschap.

Men kan niet van moed spreken, waar geen vrees bestaat

Het verschil tussen Vrees en Angst.

Niets is voor het moreel, ook van de Burgerbevolking, zo gevaarlijk, als de illusie van romantiek en van het avontuurlijke van de oorlog.

Geen mens gaat met vreugde de oorlog in, om de oorlog.

Slechts het ideële doel wekt enthousiasme.

Sedert Wereldoorlog I werden gevallen van nerveuze stoornissen bij soldaten betiteld met de term „shellshock”. Meer en meer is gebleken, hoe onjuist deze benaming is, want in de overgrote meerderheid der gevallen heeft de aandoening noch met shock noch met granaten iets te maken.

Deze neurosen kunnen optreden, zodra de mens in zijn vitale belangen bedreigd wordt en hij niet meer op kan tegen de ongewone en verzwaarde eisen, die de abnormale omstandigheden hem stellen. In wezen verschillen de zenuwstoornissen, die wij zagen in de begintijd der vliegerij en nu telkens ook hier waarnemen bij zeevaarders uit de gevaarzone, niet van de oorlogsneurosen, waarover wij geen persoonlijke ervaring hebben, doch waarover de vaklitteratuur ons voldoende inlicht.

Reeds gaven hier de oorlogsdreiging en de voorstelling van naderend gevaar aanleiding tot neurosen, waarbij wij konden waarnemen, dat zij in ontstaanswijze en symptomen niet essentieel verschilden van de zogenaamde shellshock, een term, die onuitroeibaar blijkt, omdat zij een — schijnbaar — materiële oorzaak inschakelt en daardoor het zelfrespect van den getroffene intact laat.

Deze neurosen verlopen ook overigens volgens bekend psychische mechanismen en dat geeft ons het recht er hier iets over te zeggen.

Schrik en vrees.

Aan de wortel ervan liggen heftige en zich telkens herhalende gemoedsbewegingen in de vorm van schrik en vrees.

Elk normaal mens behoort, als een natuurlijke en biologisch nuttige reactie, vrees te gevoelen bij dreigend gevaar, zowel bij reëel, direct aanwezig en zichtbaar gevaar als ook bij de voorstelling, die men er zich van maken kan.

Vrees is stellig een gemoedsaandoening van onaangenaam karakter, maar deze onaangenaamheid, deze negatieve gevoelstoon, heeft een diepere betekenis.

Vrees is in dit verband vergelijkbaar met pijn.

Pijn is nuttig, omdat zij ons op inwendige stoornissen opmerkzaam maakt en het lichaam tot rust dwingt.

Op onze feilen en tekortkomingen gewezen te worden is vaak allesbehalve aangenaam, maar toch noemen we hem, die ons dat aandoet, onzen vriend.

Zo is ook pijn de vriend, die ons toont, dat er wat aan mankeert en die het mogelijk maakt, dat we de nodige maatregelen nemen.

Eenzelfde nuttige vriendenrol speelt de vrees, die ons bedachtzaam maakt op het gevaar en onnodige risico's doet vermijden, doch die ons tevens aanspoort tot geestelijke en materiële bewapening om het gevaar te weerstaan. Accepteert men deze volkomen normale menselijke reactie en geeft men zichzelf toe vrees gekoesterd te hebben, toen men in die of die omstandigheden was en het stellig weer te zullen krijgen als soortgelijke situaties zich herhalen; dan wordt het schrikelement, althans ten dele, uitgeschakeld, blijft de vrees binnen de perken, verdwijnt als het gevaar voorbij is en heeft verder geen nawerking. Nog gunstiger is het, wanneer men zijn vrees niet slechts aan zichzelf erkent, maar er met lotgenoten open en onomwonden over spreekt. Hiermede worden de vreesensaties doodgepraat, met een net woord „afgereageerd”, en vreten niet dieper in.

Men behoeft zich niet te schamen over vrees.

Natuurlijk wil dit niet zeggen, dat men de uiterlijke tekenen, het tonen van vrees, niet zou mogen onderdrukken en nog minder, dat men aan de impulsen, die uit die vrees voortkomen — zich onttrekken, weglopen, op het gevaar instormen (fuite en avant) — geen weerstand zou mogen bieden.

Ieder geestelijk evenwichtig mens zal in een gevaarlijke situatie, waarin hij het zijn plicht acht stand te houden, trachten uitingen van vrees te onderdrukken en handelen alsof die vrees niet bestond.

Hij doet dat, welbewust van het feit, dat het een alsof is, dat de vrees wel degelijk bestaat en dat hij zich over een dergelijk natuurverschijnsel geenszins te schamen heeft.

„Le courage”, zei een psychiater uit de vorige oorlog, „ne consiste pas à n'avoir peur de rien, mais de marcher malgré elle”.

Ook kunnen een aantal vreesreacties, die zich zichtbaar uiten, zoals bleek worden, trillen, transpireren, met de beste wil van de wereld niet onderdrukt worden.

Toen een kapitein en een jong luitenant onder hevig granaatvuur zonder veel dekking moesten stand houden, ergerde de kapitein, die zogenaamd geen vrees kende, zich over de zichtbare tekenen van vrees bij den luitenant, die de vuurdoop onderging, en maakte hem een schampere opmerking.

Deze antwoordde hierop zonder zich bewust te zijn van de diepte van zijn intuïtief inzicht:

„Bang, kapitein? Als u zo bang was als ik, was u allang weggelopen!”

Weest eerlijk met uw Vrees.

Het erkennen van vrees is een voorbehoedmiddel tegen latere gevolgen van die vrees, welke het gehele zenuwstelsel voor jaren in de war kan brengen; het stempelt iemand geenszins tot lafaard en het belemmert allerminst het plichtsgetrouwe handelen. Men kan van moed niet spreken waar geen vrees bestaat!

Nu wil ik geenszins ontkennen, dat er „IJzeren Heinen” bestaan, die zo weinig imaginatie bezitten dat zij geen vrees kennen. Maar dat zijn toch uitzonderingen. De gevaren liggen elders en wel bij die groep van mensen, burgers zowel als militairen, die bij actueel gevaar en bij gevaarsdreiging een natuurlijke reactie van vrees kennen, doch hiervoor niet durven uitkomen, ook niet tegenover zichzelf. Erkent men de vrees als een natuurlijk verschijnsel, waarvoor men zich niet behoeft te schamen, laat men haar in het bewustzijn toe, dan blijft men er macht over behouden. Houdt men haar in het bewustzijn door er over met lotgenoten te spreken, dan blijft zij dus bewust en is onderhevig aan het normale slijtageproces waardoor onaangename herinneringen ten slotte zonder nadelige gevolgen verdwijnen. Verdringt men de vrees echter uit een soort verkeerd begrepen bravoure, uit bezorgdheid om voor laf aangezien te worden, dan komt zij in het onbewuste terecht en heeft hier vrij spel.

De bewuste beheersing heeft er geen vat meer op en wat nog erger is, men raakt haar niet meer kwijt, omdat zij zich onttrekt aan het bovengenoemde slijtage-proces. In plaats van een dienende vriend wordt de vrees een tyrannieke meester!

Maar er is nog iets meer: door tegenover zichzelf vrees bewust te erkennen als een normale reactie op gevaarsdreiging, blijft men op dit gevaar bedacht; men wordt er niet door overrompeld, zoals wèl het geval is, wanneer men het gevaar niet wil zien en de daarmede verbonden emoties verdringt. Wordt het gevaar nu plotseling reëe! en kan men het niet meer negeren dan treft het den onvoorbereide en maakt het, met de nu daaraan verbonden schrikreactie, een veel diepere en meer verwarrende indruk, die vooral bij herhaling tot een neurose kan leiden.

Zoiets is te vergelijken met de electrische stroom: treft deze iemand, die er niet op bedacht is, dan kan ze ernstige gevolgen hebben, zelfs dodelijk zijn; degene, die erop voorbereid is een schok te krijgen, verdraagt dezelfde stroom zonder bezwaar.

Het verschil tussen angst en vrees.

De gevaarsdreiging geeft spanning, die voor velen moeilijk te dragen is, maar toch zelden leidt tot een neurose bij van te voren normale persoonlijkheden. Wordt de vrees verdrongen naar het onbewuste, en herhaalt zich dit proces telkens weer, dan stapelt zij zich daar op, heeft geen uitweg en raakt buiten toezicht. Het slachtoffer ondervindt dit als een staat van voortdurende, vage, onbestemde angst, ook als er geen directe aanleiding meer voor is. Angst en vrees, hoezeer ook door het spraakgebruik dooreen gehaald, zijn twee distincte begrippen. Beide zijn uitvloeisels van de zucht tot zelfbehoud; de vrees echter is een bewust „Ik”-proces, waarbij men weet waarvóór men bang is; het is aan iets bepaalds gehecht. Angst is diep verankerd in het onbewuste, vaag en onbestemd, niet gebonden aan een bepaalde, reële en actuele aanleiding uit de buitenwereld. Angst is een ongedifferentieerd geestesproces op instinctniveau, dat het gemoedsleven over de gehele linie in verwarring en verbijstering brengt. Men is er willoos aan overgeleverd, heeft er geen macht over en kan er zich niet aan onttrekken, omdat de angst een reactievering is van belevingen uit de vroegste jeugd en dus niet gedetermineerd is door iets wat men zou kunnen vermijden, in tegenstelling met de vrees, die ophoudt wanneer men het vreesaanjagende ontloopt. Kortdurende en zich telkens herhalende angstaanvallen kunnen nu meenvloeien tot een durende angsttoestand met al de lichamelijke en geestelijke gevolgen van dien, zoals wij die kennen, ook zonder eigen oorlogservaring, in het beeld, dat zo ten onrechte shell-shock wordt genoemd. Deze angstneurose heeft, zoals gezegd, met barstende granaten en bommen als zodanig niets te maken; zij treedt bij soldaten, ook bij hen, die zelfs nooit de vuurdoop ondergingen, evengoed op als bij een deel der burgerbevolking, niet alleen in oorlog, maar ook bij reële of vermeende dreiging van gevaar, zoals we hier te lande in deze tijd reeds herhaaldelijk konden constateren. Een voortdurende angstige spanning uit zich reeds normaliter in allerlei lichamelijke verschijnselen: bleekheid, trillen, hartkloppingen, buikloop. Bij individuen van een bepaalde aanleg, die wij vakkundig „hysterisch” noemen, gaat dit nu nog veel verder. Reeds bij geringe aanleidingen uiten zich gemoedsbewegingen in lichamelijke symptonen zoals verlammingen, zonder dat daaraan een physisch proces ten grondslag ligt.

Deze omzetting van gemoedsindrukken in lichamelijke verschijnselen heeft voor den leek steeds iets mysterieus. Toch zijn ook normalen aan deze conversie onderhevig als de prikkel maar sterk genoeg is, zoals bijvoorbeeld bekend is bij de schouwburgpaniek en bij aardbevingen.

De machteloosheid.

De binnenkomende indruk kan dan zó sterk zijn, dat hij het bewustzijn overstroomt, geen normale verbindingen ter plaatse aangaat, doch door irradiatie direct kortsluit op het bewegingsapparaat: de mensen zijn dan „aan de grond genageld”, zij zijn „verstijfd” van schrik of hebben geen macht meer over hun knikkende knieën.

Wat wij echter bij normalen slechts zien bij allerheftigste emoties en dan nog kortdurend, kan bij hysterie reeds optreden bij de voorstelling van dreigend gevaar, waarbij de lichamelijke verschijnselen dan tevens een blijvend karakter dragen en geheel aan de bewuste beheersing onttrokken zijn. Dat deze mensen hun plicht niet meer kunnen doen en hun medemensen tot last zijn, tast hun zelfrespect niet aan, want zij menen eerlijk ziek te zijn en niet te kunnen. Welbewust bedrog of simulatie is hier meestal niet in het spel; het gehele proces speelt zich in het onbewuste af en genezing is pas mogelijk als het onbewuste doel, de evacuatie uit de gevaarszone, bereikt is.

Zodra het dus gekomen is tot een permanente angstige spanning of tot angsthysterie, zijn soldaten en mensen in gevaarlijke beroepen voor hun vak niets meer waard en zijn burgers in dezelfde omstandigheden een last voor de gemeenschap en door de suggestieve invloed, die van hun uitgaat en die tot geestelijke besmetting leidt, een gevaar voor hun medemensen.

Voorkomen is beter dan genezen.

Zolang het oorzakelijk moment blijft doorwerken, valt op genezing niet te hopen. Hier komt alles aan op de prophylaxe, op de maatregelen, die genomen worden om te voorkomen, dat een dergelijke toestand zich ontwikkele.

Steeds zullen er individuen blijven, die het afleggen tegenover werkelijk of vermeend gevaar; grote groepen echter kunnen relatief immuun gemaakt worden.

Heeft men de oorzaken, die leiden tot angstneurose en angsthysterie, zoals ik die zoëven analyseerde, duidelijk voor ogen, dan wijzen zich de richtlijnen inzake de geestelijke voorbehoeding en de weerbaarmaking zich vanzelf. Niets is voor het moreel, ook van de burgerbevolking, zo gevaarlijk, als de illusie van romantiek en van het avontuurlijke van de oorlog. Mocht daar vroeger nog iets waars in zitten, de harde werkelijkheid van de tegenwoordige gemechaniseerde oorlog, die in zijn totalitair karakter soldaten en burgers beiden treft, is geheel anders.

Als de langdurige en zich telkens herhalende gevaarsfactoren dergelijke geïllusioneerden onvoorbereid overvallen, rekenen zij met hen snel en krachtdadig af. De geestelijke voorbehoeding tegen angstneurose en angsthysterie bij militairen en burgerbevolking ligt dáárin, dat men hen erop bedacht maakt, dat oorlog een gruwelijk iets is, niet in een pogen om die gruwelen voor hen te verheimelijken. Pogingen om de burgerij niet te verontrusten door haar kwalijke berichten te onthouden, zullen, zodra het eenmaal zover is, blijken een averechtse uitwerking te hebben gehad. Slechts een regelmatige, geleidelijke voorbereiding op wat er te wachten staat, zonder mooimakerij, en een doordringing van het besef, dat niemand zich daaraan onttrekken kan, ontneemt veel aan de verschrikking zodra deze reëel is geworden.

Vrees is volkomen natuurlijk.

Maar nog een ander ding is voor de geestelijke prophylaxe van hoge waarde.

Men moet leren inzien, dat het volkomen natuurlijk is vrees te hebben bij dreigend gevaar; dat het dwaasheid is iemand om die reden een lafaard te noemen; dat degene, die zegt nooit vrees gekend te hebben, òf lijdt aan een ontstellend gebrek aan voorstellingsvermogen en zelfkennis òf een leugenaar is. Erkenning tegenover zichzelf — wat natuurlijk niet inhoudt ermee te koop lopen tegenover anderen —, is niet negatie of verdringing van vrees, is de eerste stap op de goede weg om aan de psychische invloed van levensbedreiging het hoofd te bieden.

Maar wat men niet moet doen is deze vrees, in letterlijke zin, te koesteren; men moet haar zien kwijt te raken, zodra het reële gevaar of de bedreiging heeft opgehouden te bestaan. Na emotionele gebeurtenissen behoort men zich niet in zijn isolement terug te trekken om erover te blijven broeden.

Om te voorkomen, dat de vrees invrete, moet er gelegenheid bestaan om in kleine groepen van lotgenoten over wat er gebeurd is en over wat er staat te gebeuren zonder tegenhouding en zonder valse schaamte te spreken, langdurig en herhaaldelijk, eventueel met wat alcohol om te sterke remmen los te maken. De impressies, die men ondergaan heeft, worden zodoende in haar nawerking gestuit; maar even belangrijk voor de prophylaxe der oorlogsneurose is hetgeen zich daarbij aansluit, nl. de houding en de instelling ten opzichte van wat nog komen gaat.

Géén mens, gezond naar lichaam en geest, gaat met vreugde de oorlog in. Het wekt onze ergernis te lezen, hoe een van Mussolini's zonen met blijkbare voldoening beschrijft hoe „grappig het was, Abessiniërs vanuit de lucht met zijn mitrailleur uit elkaar te jagen”.

De oorlog een opwindend avontuur te vinden, waaraan elke „flinke” man graag zou willen meedoen, verraadt een tekort aan inzicht in het werkelijk gebeuren en een gebrek aan zelfkennis.

Oorlog blijft een afschuwelijk bedrijf.

Men begrijpe evenwel goed; wanneer iemand zegt met verlangen het ogenblik tegemoet te zien om mede te doen en met enthousiasme de oorlog te zullen ingaan, dan kan dat eerlijk gemeend zijn en gepaard gaan met een volledig begrip van wat hem te wachten staat.

Die drang en dat enthousiasme zijn dan evenwel gericht op het ideële doel, niet op de reële oorlogsdaden, die het, helaas onvermijdelijke, middel zijn om dit doel te bereiken. Dit middel is en blijft weerzinwekkend, nog meer voor de burgerbevolking, die alle gevaren en ellende over zich heen moet laten komen, dan voor den soldaat, die er tenminste enige activiteit tegenover kan stellen.

De oorlog is niet mooi en de oorlogsdaden zijn een gevaar, misschien nog meer voor de geest dan voor het lichaam. Het is onwaarachtige praat om dit te verbloemen en even natuurlijk als het is om vrees te hebben, even gerechtvaardigd is men om uiting te geven aan zijn weerzin tegenover het mens-onterende van de oorlog, aangenomen dat men desondanks zijn plicht doet.

Het is een ervaringsfeit, dat de grootste kankeraars in het gevecht de beste soldaten kunnen zijn, die het langst volhouden; kankeren verlaagt het moreel niet, men moet het zien als een van de middelen om een nerveuze débacle te voorkomen, die steeds dreigt, wanneer de onwaarachtigheid van de „frische fröhliche Krieg” in de practijk maar al te duidelijk blijkt.

Niet kankeren.

Maar toch, al vat men het kankeren op als een efficiënt en daarom toelaatbaar middel om spanningen af te reageren, men ontkomt er toch niet aan te erkennen, dat de man, die kankert, alleen zichzelf helpt en men kan moeilijk volhouden, dat zo iemand een opbeurende en bezielende invloed heeft op zijn lotgenoten.

Gebruik de humor.

Hoe anders is dit met de humor; humor ontwapent niet alleen, maar hij voert ook spanningen af en werkt bevrijdend op de beklemming van de voortdurende latente vrees. Voor het behoud van het moreel is het een middel van positieve waarde op een hoog niveau, niet alleen voor den enkeling, maar voor de gehele gemeenschap.

Deze gemeenschap is in haar totaliteit aan dezelfde schadelijke en eventueel ziekmakende invloeden onderworpen als de enkeling. Als reactie hierop kan een soort massa-neurose ontstaan, die in wezen gelijk is aan de neurose van den enkeling — angst en omzetting van emoties in lichamelijke verschijnselen —, doch die in haar uitingen tot catastrophale gevolgen kan leiden. Door dreiging van gemeenschappelijk gevaar gaat zich een band vormen tussen de samenstellende delen ener overigens zeer heterogene menigte. Een dergelijke menigte neemt dan het karakter van een horde aan, ook al blijven de samenstellende delen van elkaar geïsoleerd en vormen zij geen reële, zichtbare eenheid.

In dit geval herkent men het hordekarakter, deze terugval naar een primitieve ontwikkelingsphase, aan de gemakkelijkheid, waarmede aan de wildste geruchten geloof wordt geschonken, aan de angstige verwachting, dat er iets vreselijks staat te gebeuren, waarop maar twee reactie-mogelijkheden zijn, òf een doffe apathie, òf een redeloze dadendrang.

Het gevaar van de horde.

Een veel groter gevaar kan nu gaan ontstaan, wanneer onder deze omstandigheden grote groepen mensen bijeen komen en nu werkelijk een b… vormen. Een dergelijke men… de band van het gemeenschap… vaar tot een eenheid verb… uiterst gevoelig voor in… zonder weerstand overgele… suggestie. De geringste emo… conversie leiden, kan zich o… lichamelijke verschijnselen hun ergste vorm; de redeloz… drang wordt nu tot een b… storm; de paniek is geboren. I… de panische vlucht begonnen… men daar met geweld niets te… kan nog zo mooi maatrege… genomen om de hoofdwegen… houden, is eenmaal een derge… de losgebroken, dan wordt de… eenvoudig onder de voet gelo…

Ook hier, evenals bij de in… neurose, komt alles op de p… aan.

Bereid…

Voorbereiding door gewen… de situaties die zich kunnen v… veel L. B. D.-oefeningen, zo … mogelijk met verduistering, … schut en sirenegeloei. In elke … gelegenheid waar de mensen … groepen bijeen kunnen komen … ook als telefoon en radio niet … den werken — de nodige in… te krijgen en waar zij vooral o… hun belevingen met elkaar … spreken. Alle verspreide gele… van openbare samenkomst op… om op die wijze de mensen uit… halen. Maar wat het allervoo… is: van meet af aan alle sam… gen, elke bijeenkomst van gro… ten, al draagt een dergelijk… komst op zichzelf nog zo'n … karakter, met de sterken arm … aarzeling beletten.

Men zou kunnen opmerken … zal dat ook stellig doen, dat … schouwingen wel heel erg … nuchter en practisch gericht z… met geen woord gesproken is … derlandsliefde, opofferingsgezin… heldenmoed.

Ik veronderstel deze eigen… aanwezig en zie weinig heil in … gen haar aan te kweken. Bij d… teren Nederlanders althans w… een zekere weerzin en dat g… meer voor het kleineren van d… stander en het critiekloos, … schelden en haatzaaien, wa… zich op een niveau stelt, dat … bij onze vijanden zo verafs… Voor de versteviging van ons … hebben we zoiets goddank nie…

Men kan toegeven, dat het … een verdedigingsoorlog schoon… treffelijk is, het middel, hoeze… noodzakelijk, blijft niettemin … wekken en wordt er allermin… geheiligd.

Ke…

Het moge waar zijn, dat … voorbereiding vele verheven … eigenschappen in de gemeensch… veert, deze voorbereiding is … dig, wanneer men zich de de… den niet evenzeer realiseert. … met enthousiasme de oorlog … waarlijk zal het daaraan, als … zover komt, bij ons niet … maar enthousiasme alléén is … voldoende om het vol te ho… zonder psychische voorbere… zelfkennis is de schone leuze … behoedmiddel tegen geestelij… storting.

In tijden van oorlogsdreig… nog dan anders, het „ken U … gnothi seauton der oude Helle… woord van hoge wijsheid.

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN: Ma…

Telegram Afdeling: Hr. Nu… 832, Negropont 75A.

Shipping & Supplies: Hr. … tel. 455, Hotel kamer 56.

Scheepvaart Afdeling: Hr. … 690, Emmalaan 1.

Dok Afdeling: Hr. J. v. d. V… 431.